

**IK
ZIE
IK
ZIE**

Kan zij een seriemoordenaar genezen?

**MARTTA
KAUKONEN**

IRA

Er lag te veel bloed in de kamer. Nee, ik had geen songteksten van The Beatles met het bloed van mijn slachtoffer op de muren geschreven, zoals de Manson Family had gedaan, maar er zat wel een enorme vlek op het kleed. Die vlek leek niet op een hart, maar had een vorm waarvan iemand tijdens een rorschachtest zou beweren dat die aan een vlinder deed denken, omdat hij niet zou durven zeggen dat hij op een vagina leek.

Ik wilde die bloedvlek nog eens goed bekijken, maar werd afgeleid door mijn sokken. Ze waren zo plakkerig dat ze aan mijn voetzolen kleefden. Toen ik naar de bloedvlek toe liep, voelde het alsof ik op natgeregend gras stapte. Een bloederig voetspoor volgde mij vanaf het lijk over het tapijt. Er liep een koude rilling over mijn rug. Die vlek leek echt op de eerste kaart van de rorschachtest.

Wat zou Freud ervan gezegd hebben? Zou een vloerkleed met het bloed van iemand die je net hebt vermoord echt iets over je onderbewuste kunnen zeggen? Of moeten we die vlek net zo interpreteren als de Romeinse auguren dat deden? Dat een vlinder betekent dat ik naar de hemel zal opstijgen? Dat het plegen van een moord je vléúúúgels geeft? Als ik in het negentiende-eeuwse Wenen bij die misogynie cocainesnuiver op de bank had gelegen, zou de psychoanalytische theorie er heel anders hebben uitgezien.

Begrijp me niet verkeerd. Ik ben eigenlijk heel netjes en nauwkeurig. Meestal maak ik geen troep. Ik martel en vermoord ze zonder sporen achter te laten. Dat is voor mij een erezaak. De nabestaanden van de slachtoffers hoeven voor mij nooit een duur schoonmaakbedrijf in te huren om de plaats delict schoon te boenen. Ik begreep zelf niet waarom ik deze keer zo slordig was geweest.

Ik had de moord zorgvuldig gepland, tot in de kleinste details. Ik

had dagenlang nagedacht over het juiste moordwapen. Ik probeer altijd te zorgen dat het moordwapen een aanwijzing geeft voor de reden waarom ik een bepaalde man in pak en stropdas heb gekozen.

Deze keer was mijn keuze op een fileermes gevallen.

O, meen je dat nou? Moet ik dat echt uitleggen? Het mes is een klassiek fallussymbool. Wat was er beter dan een mes om in de borst van deze onverbeterlijke vrouwenjager te steken? Hij zat al tientallen jaren achter alles aan wat een rok droeg.

Alles had namelijk precies moeten kloppen, weet je, tot en met de laatste penseelstreek, maar op het laatste moment sloeg de chaos toe. Ik gedroeg me als een amateur van de ergste soort. Ik zou veel langer op de plaats delict moeten doorbrengen dan de bedoeling was. Waar moest ik de tijd vandaan halen om het stoffelijk overschot te laten verdwijnen?

Ik dacht lang na over de vraag waar ik hem te ruste moest leggen, maar toen dacht ik aan de rit met de forensentrein van Helsinki naar Kerava die ik ooit gemaakt had. Ik had door het bestofte raam naar buiten gekeken en terwijl het saaie landschap aan me voorbijtrok, was me een kleine vijver achter het station van Savio opgevallen.

Na wat zoeken op internet wist ik dat die vijver op het terrein van een oude rubberfabriek lag die al sinds 1985 niet meer in bedrijf was. Die vijver was inmiddels zo overwoekerd dat je wel gek moest zijn om daarin te gaan zwemmen. Als ik het lijk daar verborg, bespaarde ik mezelf de moeite van het graven van een ondiep graf.

Ik zou het lijk van mijn slachtoffer in zijn eigen auto naar die vijver brengen. Eenmaal aan de oever van die vijver aangekomen, zou ik het zeil uitrollen dat ik in mijn sporttas had, het lijk erop leggen en aan stukken zagen en daarna het zeil samen met de zaag en de lichaamsdelen in de vijver laten zakken. De auto zou ik parkeren bij het station van Savio, waar ik ook de trein terug naar Helsinki zou nemen.

Het wegwerken van het stoffelijk overschot was altijd het lastigste onderdeel van een moord. Gelukkig geeft adrenaline je superkrachten. Het maakt je sterk genoeg om mannen die veel groter en zwaarder zijn dan jezelf in de achterbank van een auto te tillen en in een vroegtijdig graf te leggen.

Ik zou me deze keer erg moeten haasten als ik mijn plan wilde uitvoeren voordat mensen zich begonnen af te vragen waar het slachtoffer was gebleven. Dit was mijn eerste moordlustige uitstapje waarbij ik het gevoel had dat ik niet echt van mezelf op aan kon. Mijn hart begon te bonzen. Een paniekaanval was nu wel het laatste wat ik kon gebruiken. Ik maande mezelf tot kalmte, maar de angst had mij al in zijn greep. Dit soort slordigheden konden slechts één ding tot gevolg hebben: dat ik werd gepakt.

Het huis waar mijn slachtoffer woonde, was precies zoals ik had verwacht. Het was het soort huis dat in lifestyleprogramma's wordt getoond. Ook al volgde je dat programma van begin tot eind, dan nog zou je dat appartement niet goed kunnen beschrijven. Er zouden slechts vage indrukken bij je bovenkomen van allerlei witte oppervlakken, ook al hadden de presentatoren er alles aan gedaan je wijs te maken dat het tien verschillende kleurtinten waren. Een wit vloerkleed, een witte bank, witte gordijnen, een wit bed, een wit nachtkastje en, als gewaagd contrast, een bijna grijze, maar eigenlijk toch nog witte boekenplank. Ben ik de enige die bij wit meteen aan de gecapitonneerde wanden van een cel in een psychiatrische inrichting moet denken? Niettemin leek de steriele witte slaapkamer van mijn slachtoffer nu eerder op een operatiekamer. Ik keek naar de bende die ik had gemaakt en vloekte zachtjes.

Plotseling viel mijn oog op een poster aan de muur. LEEF, LACH EN HEB LIEF. Alleen mensen die zelf niet weten hoe ze hun gevoelens moeten uiten en ze door anderen onder woorden moeten laten brengen, kiezen voor dat soort tegeltjeswijsheden. Zelf weet ik heel goed hoe ik mijn emoties moet uiten: met moord.

De poster deed me denken aan de gele briefjes die mensen op

dingen in huis plakken om een dementerend familielid te helpen herinneren hoe ze heten. Ik wist bijna zeker dat mijn slachtoffer die poster niet zelf gekozen had, maar van een veel jongere maitresse had gekregen.

Toen ik naar die poster staarde, maakte ik een sprongetje van schrik. Mijn hart sloeg een slag over.

Er zat een rode vlek in het oog van de a van 'lach'.

Ik liep snel dichterbij. Ja, het was inderdaad bloed. Hoe was het mogelijk dat de spetters zo ver waren gekomen?

Het was zo goed begonnen en nu dit: een enorme puinhoop!

Het was heel makkelijk geweest om binnen te komen. Ik had mijn slachtoffer lang genoeg in de gaten gehouden om te weten dat hij ongelooflijk dom was. Zo had ik ontdekt dat hij in de gemeenschappelijke tuin een reservesleutel bewaarde. Als hij van huis ging, verstopte hij die tussen de zonnebloempitten van het voederhuisje. Zijn naïviteit was bijna vertederend.

Mijn slachtoffer bracht zijn nachten door op een statussymbool uit de jaren tachtig. Dat bed moest welhaast een van de laatste van zijn soort zijn. Ik dank mijn gelukkige gesternte voor het feit dat ik er even met mijn elleboog op leunde voor ik toestak, want zodoende merkte ik dat het een waterbed was. Als ik het mes per ongeluk dwars door het lichaam van mijn slachtoffer had gestoken en de punt de matras had doorboord, zouden er honderden liters water naar de benedenburen zijn gestroomd. Dan zouden de burens naar boven zijn gestormd en op de deur hebben gebonsd.

Mijn slachtoffer sliep zo diep dat ik minutenlang naast zijn bed kon staan om naar hem te kijken. Waarom zou ik me haasten, vroeg ik me af. Ik wil er altijd zeker van zijn dat het nodig is om een bepaald slachtoffer te doden. Ik wil er geen spijt van hebben als het al te laat is.

Maar eerlijk gezegd heb ik nog nooit spijt van mijn moorden gehad. Zelfs niet als de slachtoffers me smeekten om hun leven te sparen. Vooral dan niet. Dat is iets waar ik trots op mag zijn. Ik on-

derwerp mijn potentiële slachtoffers aan zo'n strenge selectieprocedure dat je er zeker van kunt zijn dat degenen die de eindronde halen hun dood echt hebben verdiend.

Ik heb het allemaal al eens gehoord, van zacht gejammer tot beestachtig geschreeuw tot gemompelde monologen waar ik geen woord van verstond. Ik heb het Onze Vader gehoord, en de Tien Geboden, en dan vooral het vijfde gebod: Gij zult niet doden. Maar ik ben nooit op mijn besluit teruggekomen.

En dan is het een kwestie van je mes trekken, de borst in en uit, enzovoorts, enzovoorts. Je bent waarschijnlijk niet zo pervers als ik, dus meer hoeft je vast niet te weten. Voor jou staat waarschijnlijk alleen de belangrijkste vraag centraal: hoe voelt het om iemand van het leven te beroven?

Het voelt als niets.

Ook nu voelde het als niets.

Alles herhaalt zich steeds op precies dezelfde manier. Elke keer zou ik willen dat het anders was, dat ik me plotseling voelde alsof ik echt leefde, alsof ik alle energie uit mijn slachtoffer zoog. Dat ik een reden zou vinden om verder te leven. Dat ik ervoer hoe het was om macht te hebben, dat al mijn problemen op slag verdwenen zouden zijn, dat alles eindelijk anders zou worden, dat mijn daden betekenis zouden hebben, wat voor betekenis dan ook. Dat ik een openbaring zou krijgen en het laatste woord zou hebben. Een soort catharsis. Wat dan ook. Maar er is niets.

Niets.

Maar ik blijf het proberen. Steeds maar weer. Deze keer zal het anders zijn, zo maak ik mezelf wijs, omdat ik hem deze keer 's ochtends vermoord, of omdat ik deze keer een bijl gebruik, omdat ik hem snel uit zijn lijden verlos, omdat ik hem niet eerst heb gemarteld, omdat ik hem in stilte heb vermoord, of omdat ik lachte toen ik hem vermoordde. Omdat hij het verdiende te sterven. Omdat hij naar de dood verlangde. Omdat hij sowieso gestorven zou zijn.

Maar er verandert nooit iets.

Het gevoel is altijd hetzelfde, namelijk dat ik niets voel.

Misschien is dat wel de reden waarom ik besloot een eind te maken aan al dat moorden. Of misschien begon het me gewoon te vervelen.

Dit is de laatste keer. Dit wordt mijn laatste slachtoffer. Stel je voor wat een eer dat is, ook al zal hij de bijbehorende fanfare nooit te horen krijgen.

Ik had nog nauwelijks de tijd gehad om hierover na te denken toen ik al in lachen uitbarstte. Ik? Ophouden met moorden? Geloof je het zelf? Wat zou ik dan moeten doen? Moorden was het enige wat ik nog had. Als ik dat niet meer had, zou ik leeg zijn, verloren.

Elk menselijk wezen heeft een identiteit. Maar ik beschikte zelfs niet over de bouwstenen om een persoonlijkheid op te bouwen. Ik was een onbeschreven blad, een leeg en galmend vat. Ik moest mijn eigen portret schilderen.

Seriemoordenaar zijn was mijn enige identiteit.

En zelfs al had ik dat nog zo graag gewild, hoe had ik mezelf moeten tegenhouden?

Die vraag werd voor mij beantwoord door die bloederige vlinder op het tapijt.

Ik zou in therapie gaan.

VOORMALIG MINISTER VERDWENEN IN KERAVA

Voormalig minister Uolevi Mäkisarja van de Nationale Coalitiepartij is afgelopen nacht verdwenen uit zijn huis in de wijk Kilta in Kerava. Mäkisarja was minister van Financiën in de regering die het land door de recessie van de begin jaren negentig loodste. Hij stond erom bekend dat hij de overheidsfinanciën strak in de hand hield en slechts weinig sympathie had voor werklozen, die hij ‘parasieten’ noemde.

Mäkisarja’s verdwijning werd gemeld door zijn partner, de actrice Mirri Kuuramo. Mevrouw Kuuramo had met de voormalige minister afgesproken, maar toen hij bij aankomst niet thuis bleek te zijn en nergens te vinden was, nam zij contact op met de plaatselijke politie.

Zondag werd Mäkisarja’s auto teruggevonden op het parkeerterrein van het spoorwegstation van Savio.

De tachtigjarige Mäkisarja is 1 meter 70 en weegt ongeveer zeventig kilo. Hij heeft bruine

ogen, donkerbruin haar en een snor. De laatste keer dat hij werd gezien, droeg hij een donker pak en een grijze das.

‘De politie beschouwt de verdwijning van een man op leeftijd als een zeer ernstige zaak en zal zo snel mogelijk een zoekactie opzetten,’ aldus Reija Jalkanen, commissaris van de politie van Oost-Uusimaa.

De politie verzoekt burgers die de heer Mäkisarja menen te hebben gezien telefonisch contact op te nemen met het bureau Oost-Uusimaa.

CLARISSA

Het begon met een telefoontje. Dat was de eerste keer dat ik Ira's stem hoorde, een zacht gefluister alsof ze van gene zijde belde.

Het was 2 januari 2019, een woensdag, tegen elf uur 's avonds. Ik zat op de bank in de huiskamer naar een uitzending van de actualiteitenrubriek *Asia Studio* te kijken, die ik de vorige avond op de mediabox had opgenomen. Op nieuwjaarsdag was ik in dat programma te gast geweest en nu wilde ik kijken hoe ik voor de dag was gekomen.

Ik had het zo druk gehad dat ik nog geen kans had gezien de uitzending terug te kijken, maar nu zat ik eindelijk in de huiskamer voor de tv, lekker comfortabel met mijn voeten op de salontafel. Na vijftien minuten gezien te hebben, kon ik opgelucht ademen. Het was prima gegaan.

Als ik mezelf zo in de studio op de bank zag zitten, maakte ik een deskundige indruk.

Als vrouw moeten wij onszelf voortdurend bewijzen en laten zien dat we competent zijn, terwijl daar bij mannen als vanzelfsprekend van uit wordt gegaan. Al meteen vanaf het begin slaagde ik erin om gezaghebbend op de presentator over te komen. Hij luisterde aandachtig en knikte bij alles wat ik zei.

Deskundigheid is voor vrouwen echter een soort tweesnijdend zwaard. Mannen zijn namelijk bang voor intelligente vrouwen. Ik wist al heel lang dat ik 'te' voor ze was. Te slim, te getalenteerd, te hoog opgeleid, te competent. Te bedreigend.

Gelukkig was er een manier om de bedreiging die mijn intelligentie voor het kwetsbare zelfbeeld van deze mannen opleverde te verzachten. Ik kromp. Ik maakte me zo klein als Duimelijntje en kleepte me zo sexy mogelijk.

Een sexy uitstraling had op de meeste mannen een kalmerend effect. Het herinnerde ze eraan dat zelfs ik, ook al konden ze in intellectueel opzicht niet tegen me op, uiteindelijk toch gewoon een stuk vlees was, net als alle vrouwen.

Om me op mijn optreden bij *Asia Studio* voor te bereiden had ik me, zoals gebruikelijk, verschanst in het beste harnas dat voor mij als vrouw te krijgen was. Ik droeg een roze minirok van Versace – zo kort dat het bijna vulgair was – met een strak bloesje van Chanel waarvan de bovenste knoopjes openstonden om maar niets aan de verbeelding over te laten.

Ik zag mezelf op het televisiescherm, glimlachte tevreden en pakte de kom die ik op de salontafel had gezet. Daaruit koos ik de grootste chip met barbecuesmaak die ik kon vinden en stopte hem in mijn mond. In zijn geheel.

Ik schrok op omdat mijn telefoon ging.

Enigszins geïrriteerd drukte ik op de pauzeknop van de afstandsbediening en griste mijn telefoon van tafel. Onbekend nummer. Vast weer een of andere verkoper. Maar die belden meestal niet zo laat. Misschien was het een nieuwe cliënt. Ik kauwde snel het chipje weg en slikte het door. ‘Clarissa Virtanen,’ zei ik toen ik opnam. Stilte. Misschien was de verbinding slecht of had de beller me niet verstaan. Ik probeerde het nog eens.

‘Clarissa Virtanen.’

Het bleef stil. Ik wilde juist de verbinding verbreken toen ik een zacht gefluister hoorde.

‘Hallo. Met Ira.’

Ik kende niemand die zo heette.

‘Hallo,’ antwoordde ik.

‘Ik zoek een therapeut. Hebt u plek?’

‘Dank u dat u mij hebt gekozen. De eerst mogelijke afspraak is morgenochtend om negen uur.’

Het bleef weer stil.

‘Hallo? Bent u er nog?’

‘Ja, morgen om negen uur. Dan kan ik.’

Ik gaf haar het adres van mijn praktijk en nam afscheid.

Zo is het allemaal begonnen. Het spel waarvan ze me de regels nooit heeft uitgelegd. Weet je wat het ergste is?

De slapeloze nachten? De schaamte? Mijn brandende geweten? Het koor aan verwijten waarmee ik mezelf ook midden in de nacht plaag en dat ik niet tot zwijgen kan brengen? Het knagende schuldgevoel dat aan mij vreet? De honende stem in mijn hoofd? De angst dat het nooit zal ophouden en dat ik nooit meer vrede zal kennen? Het feit dat ik alles ben kwijtgeraakt?

Nee. Het feit dat ik dag en nacht naar haar verlang.